

Rasismen i länen

Innehåll

- 5 Förord
- 6 Syfte
 - 6 Disposition
- 7 Datakällor och metod
 - 7 Säkerhetspolisens årsrapport
 - 7 DO:s anmälningsstatistik
 - 8 Beskrivning av fyra statistiska uppgifter
 - 9 Metoden
- 10 Frekvensbeskrivning
 - 10 Hets mot folkgrupp
 - 12 Främlingsfientliga brott
 - 14 Rasideologiska brott
 - 16 Anmäld diskriminering
 - 18 Klusteranalys
 - 18 Grafisk brottsgeografisk spridning
- 20 Två hypoteser testas
- 22 »Tio-i-topp« lista
- 23 Slutkommentar

Förteckning över diagram m.m.

Diagram 1A: Antal hets mot folk grupp länsvis år 2000.

Diagram 1B: Hets mot folkgrupp per 100 000 invånare.

Diagram 2A: Antal främlingsfientliga brott år 2000

Diagram 2B: främlingsfientliga brott per 100 000 invånare.

Diagram 3A: Antal rasideologiska brott länsvis år 2000.

Diagram 3B: Rasideologiska brott per 100 000 invånare.

Diagram 4A: Anmäld diskriminering länsvis år 2000.

Diagram 4B: Anmäld diskriminering per 100 000 invånare.

Figur 1: Hets mot folkgrupp mm

Figur 2: Rasbiologiska brott och diskriminering.

Tabell 1: Korrelation mellan arbetslöshetsnivå och anmälda brott efter 100 000 invånare.

Tabell 2: Rangordningen av länen efter fyra datauppgifter

Förord

Denna arbetsrapport redovisar en *empirisk beskrivning* av specifikt datadefinierade aspekter kopplade till företeelserna rasism och etnisk diskriminering. Den empiriska beskrivningen bygger på fyra statistiska uppgifter och avgränsas till länsnivå.

Syftet är att på ett överskådligt sätt sammanställa och i viss mån även bearbeta datauppgifter från officiella myndighetskällor som berör rasistiskt relaterad brottslighet och etnisk diskriminering. Den deskriptiva sammanställningen baseras på befintliga datauppgifter om anmäld etnisk diskriminering och polisanmälningar angående rasistiskt relaterad brottslighet.

Denna deskriptiva sammanställning genomförs inom ramen för verkets arbete med indikatorer inom integrationsområdet. Det redovisade indikatorarbetet fokuserar på företeelser som utgör barriärer mot integrationsprocessen.

I kommande skrifter kommer andra dimensioner av dessa barriärer att belysas vid sidan av huvudinriktningen på verkets indikatorarbete som fokuserar på de faktiska integrationsprocesserna och de föreställningar och attityder som dessa processer skapar i dagens samhälle. Sammanställningen har tagits fram av José Alberto Diaz, ansvarig för verkets arbete med integrationsindikatorer.

Abdullahi Aress
Stabschef

José Alberto Diaz
Ansvarig för
integrationsindikatorer

Syfte

Denna arbetsrapport redovisar en länsvis sammanställning av datauppgifter om anmäld etnisk diskriminering och anmäld rasistiskt relaterad brottslighet. Analysen bygger på de fyra statistiska uppgifter som beskrivs på sid. 8 ff.

Syftet med arbetsrapporten är att bidra med en enkel och pedagogisk sammanställning av indikatorer som bygger på statistik om etnisk diskriminering och rasistiskt relaterade brott på länsnivå.

Disposition

Arbetsrapporten inleds med en redovisning av fyra statistiska uppgifter, datakällor och metoder som används i sammanställningen.

Sedan följer en länsvis beskrivning av dessa fyra variabler, som bygger på frekvensdiagram, klusteranalys samt spridningsdiagram som beskriver och grupperar länen efter de fyra indikatorerna.

Vidare genomförs en enkel hypotesprövning vad gäller ett möjligt samband mellan länsvis diskriminering och rasistiskt relaterad brottslighet å ena sidan och antalet invandrare och arbetslöshetsnivån i de berörda länen å andra sidan.

Sist redovisas en »10-i-topp lista« som rangordnar länen i relation till antal brottsanmälningar enligt de fyra analyserade datauppgifter.

Datakällor och metod

Datauppgifter för denna sammanställning är inhämtade från två källor: Säkerhetspolisens årsrapport *Brottslighet kopplad till rikets säkerhet 2000*¹ och statistik från Ombudsmannen mot etnisk diskriminering.²

Säkerhetspolisens årsrapport

Säkerhetspolisens rapport redovisar unika datauppgifter som bygger på en kartläggning av brottslighet kopplad till rikets inre säkerhet baserat på polisanmälda brott. Detta innebär att endast de brott som anmäls till polisen ingår i statistiken. Samtliga polisanmälda brott registreras i datornätverket RAR (Rationell Anmälnings Rutin), som är källan till kartläggningen.

Datauppgifterna har hög kvalitet och är den mest tillförlitliga datasammanställningen som är tillgänglig inom området. De polisanmälda brotten innefattar uppgifter om brottsplats, tid för brottet, aktuell/a brottsrubricering/ar, målsägande, skäligen misstänkt person samt en beskrivning av händelsen. Det är utifrån dessa uppgifter som polismyndigheterna gör en bedömning för att samla uppgifter till kartläggningen. Datainsamlingen sker initialt länsvis och skickas sedan till författningsskyddsroteln i Stockholm, som ansvarar för en central och enhetlig bedömning, analys och sammanställning.

I Säpos rapport redovisas tre typer av brottsuppgifter som används i denna sammanställning: 1) brott i fråga om hets mot folkgrupp, 2) brott med främlingsfientliga och rasistiska inslag och 3) brott med koppling till s.k. vit makt-världen. Dessa tre uppgifter redovisas länsvis i absoluta tal och länsvis per 100 000 invånare.

Det förekommer en viss överlappning mellan dessa statistiska uppgifter. T.ex. vad gäller hets mot folkgrupp har 65 procent av anmälda brott en koppling till sk vit makt-världen och inkluderas därför i uppgiften rasideologiska brott. På samma sätt inkluderar statistiken om främlingsfientliga brott (2 896 fall) datauppgifter från hets mot folkgrupp och brott i samband med vit makt-världen. Eftersom denna länsvisa data-sammanställning inte haft tillgång till primära datafiler har det inte varit möjligt att gruppera datauppgifterna på ett annat sätt. Sammanställningen är därför beroende av den avrapporterade statistiken på länsnivå, med den strukturen som datauppgifterna redovisar.

DO:s anmälningsstatistik

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) sammanställer datauppgifterna från de anmälningar mot etnisk diskriminering som inkommit till myndigheten. Anmälningarna samlas i en databas som är tillgänglig på myndig-

1 Säkerhetspolisens rapport om *Brottslighet kopplad till rikets säkerhet 2000* är tillgänglig på Rikspolisstyrelsens webbsida www.police.se/rikspolisstyrelsen

2 Uppgifterna finns tillgängliga på DO:s hemsida, www.do.se

hetens webbsida. Datauppgifterna är tyvärr inte fullständiga eftersom databasen endast inkluderar 537 av de 633 anmälningar som enligt DO gjordes förra året.³

Beskrivning av fyra indikatorer

Mer konkret baseras denna sammanställning på följande fyra statistiska uppgifter inhämtade från myndighetsstatistik.

I) Hets mot folkgrupp

Uppgiften beskriver antal polisanmälda brott som kategoriseras under brottsrubriceringen *Hets mot folkgrupp*⁴. De incidenter som polis-anmäls varierar mellan muntliga uttalanden och tillmälen, skadegörelse i form av klottrade nazistsymboler eller andra rasistiska uttryck, hitlerhälsningar och utrop av nazistiska slagord, anmälningar om rasistiska brev, affischer, klistermärken, flygblad, Internethemsidor, e-post-meddelanden, tidningsartiklar m.m. I en rättslig prövning skulle troligen flera av dessa anmälningar inte falla inom ramen för det straffbara området för brottet.

Brottet *Hets mot folkgrupp* är särskilt intressant i analysen av rasism eftersom den som begår brottet per definition (se fotnot 4) har begått en rasistisk handling. Detta skiljer hets mot folkgrupp från t.ex. misshandel och olaga hot, som kan ha en annan bakgrund.

II) Främlingsfientliga brott

Denna datauppgift bygger på polisanmälda brott

med rasistisk eller främlingsfientlig bakgrund⁵. Grundtanken för kategoriseringen är den ovilja, rädsla och det hat som vissa individer uttrycker mot personer som uppfattas som främlingar eller »annorlunda«. Den registrerade brottsligheten varierar från förolämpningar, missaktning, till grova våldsbrott och har anmälts under en mängd olika omständigheter. Säkerhetspolisens kartläggning bygger på föreställningen att »fenomenen rasism och främlingsfientlighet inte är begränsade till hat eller ovilja från en majoritetsbefolkning mot minoriteter i ett land« (Säpos rapport *Brottslighet kopplad till rikets säkerhet 2000* sid. 31).

Av den anledningen inkluderar polisen kartläggningen av brott med främlingsfientliga och rasistiska inslag mot invandrare och minoriteter, brott mellan olika minoriteter och mot den svenska majoriteten. Det senare innebär »brott där svenskar utsatts för [...] missaktning« av rasistisk karaktär.

Det är inte problemfritt att utgå ifrån en sådan begreppsansats och det vore önskvärt med en annan kategorisering. Det är viktigt dock att notera att brotten »mellan minoriteter« och »minoritet mot majoritet« (dvs. invandrare mot svenskar) som ingår i Säpos kartläggning utgör *11 procent* av alla anmälda brott som registreras under rubriken »brott med främlingsfientliga och rasistiska inslag«.

III) Rasideologiska brott

Bygger på antal polisanmälda brott som säkerhetspolisen karakteriseras som »brott med kopp-

3 Det finns en viss komplikation med DO:s anmälningsuppgifter. Förra året gjordes totalt 633 anmälningar om etnisk diskriminering enligt DO:s nyhetsbrev från februari 2001, vilket tolkades som en »kraftig ökning« i relation till året innan. I samma källa uppges att vad gäller anmälningarna handlade »273 om etnisk diskriminering i arbetslivet och 311 (..) rörde övriga samhällslivet«, vilket indikerar på 584 anmälningar – inte 633. Det finns också en skillnad mellan uppgiften om 633 anmälningar och de anmälningar som DO redovisar på sin databas på webbsidan (www.do.se). Där redovisas 537 anmälningar. Enligt aktuell uppgift från DO till verket är det korrekta antalet anmälningar 563, vilket fördelas så här: 272 arbetslivet, 291 övrigt samhället, samt 70 anmälningar som diarieförts som ej etnisk diskriminering (totalt 633).

4 I brottsbalkens 16 kap. 8§ beskrivs att den som i uttalande eller i annat meddelande som sprids hotar eller uttrycker missaktning för folkgrupp eller annan sådan grupp av personer med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung eller trosbekännelse, döms för hets mot folkgrupp till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter.

5 För närmare beskrivning av datauppgifterna se Säkerhetspolisens årsrapport: *Brottslighet kopplad till rikets säkerhet 2000*, kap. 3.

ling till vit makt-världen«. Säpo använder sig av begreppet vit makt-världen för att beskriva de individer, grupper och organisationer som förespråkar och agerar utifrån national-socialistiska, rasideologiska och antisemitiska ideologier.

Majoritet av brotten som registreras under denna beteckning handlar om direkta angrepp mot enskilda personer av utländsk härkomst, ren propagandaspridning, bärandet av nazistiska symboler, skadegörelser och klotter, hot och våld mot politiker, journalister och poliser. Säpo menar att dessa brotten inte är att betrakta som *direkt* rasistiska, men, »i ett större perspektiv naturligtvis baseras på en rasistisk ideologi och i många fall består av en spridning av starkt rasistiska och antisemitiska yttranden«.

iv) Anmäld diskriminering

Denna datauppgift bygger på de anmälningar mot etnisk diskriminering i arbetslivet och i övrigt samhällsliv som gjordes till Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) under 2001. Anmälningarna är insamlade i DO:s databas och är tillgänglig på dess webbsida. Anmälningsuppgifterna, som tyvärr inte är fullständiga (se fotnot 3), inkluderar 537 anmälningar som kan indelas efter län. Egna beräkningar av dessa länsvisa anmälningar per 100 000 invånare har gjorts.

Sammanfattningsvis används fyra datauppgifter i denna sammanställning

- hets mot folkgrupp
- främlingsfientliga brott
- rasideologiska brott
- anmäld diskriminering

De tre första uppgifterna mäts med länsvisa datauppgifter om *polis-anmälda brott*. Det är viktigt att notera att dessa uppgifter inte handlar om juridiskt sanktionerade brott. Statistiken är inte »domarstatistik«, utan »polisstatistik«.

Den fjärde uppgiften bygger på anmälningar gjorda till DO, vilket ibland förkortas som *DO-anmälningar*.

Metoden

Metoden för denna sammanställning är att *beskriva* hur dessa fyra statistiska uppgifter fördelas länsvis. Analysen inkluderar också flera grafiska sammanställningar med hjälp av olika frekvensdiagram samt klustermetoden⁶ för att närmare analysera geografisk spridning.

Med hjälp av korrelationsanalysen⁷ prövas om det finns ett samband mellan antalet statistiska uppgifter, antalet invandrare och arbetslösheten i länen. Sist redovisas en rangordnad lista (»10-i-topp lista«) av länen, som tar hänsyn till alla fyra statistiska uppgifter.⁸

Flera diagram och alla analyser har tagits fram med hjälp av SPSS:s statistikpaket.

6 Ett dendogram-diagram som tas fram av SPSS:s klustermetod analyseras.

7 Pearsons korrelationskoefficient används.

8 För en kort beskrivning av rangordningsmetoden se fotnot 11, sid.15.

Frekvensbeskrivning

Hets mot folkgrupp

År 2000 anmäldes sammanlagt 825 personer för hets mot folkgrupp. Antal anmälda brott vad gäller hets mot folkgrupp för året 2000 beskrivs länsvis i diagram 1a. Det är intressant att konstatera att det i diagram 1b finns en del skillnader med hänsyn till antal brott per 100 000 invånare.

Om man tittar man på anmälningar per län i diagram 1a visar det sig att det är de tre storstadslänen som redovisar det största antalet anmälda brott. Även Kalmar och Östergötland har aningen fler brott än övriga länen.

Denna bild förändras något om man jämför länen i samband med antal brott per 100 000 invånare i diagram 1b. I det fallet är det Blekinge och Kalmars län som redovisar det största antalet (fler än 15) anmälda brott per 100 000 invånare. Sedan följer Västra Götaland, Gotland, Västmanland och Örebro. En möjlig förklaring till att Gotland är med i denna grupp är att antalet anmälda brott är få vilket innebär en större slumpmässig osäkerhet.

Diagram 1a

Antal hets mot folkgrupp länsvis år 2000.

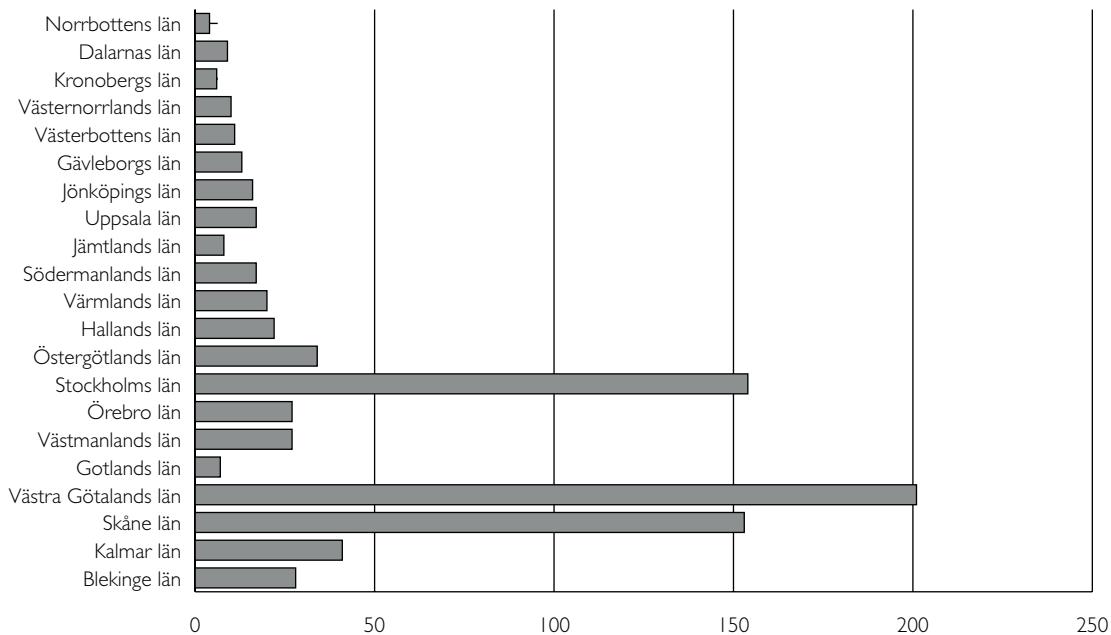
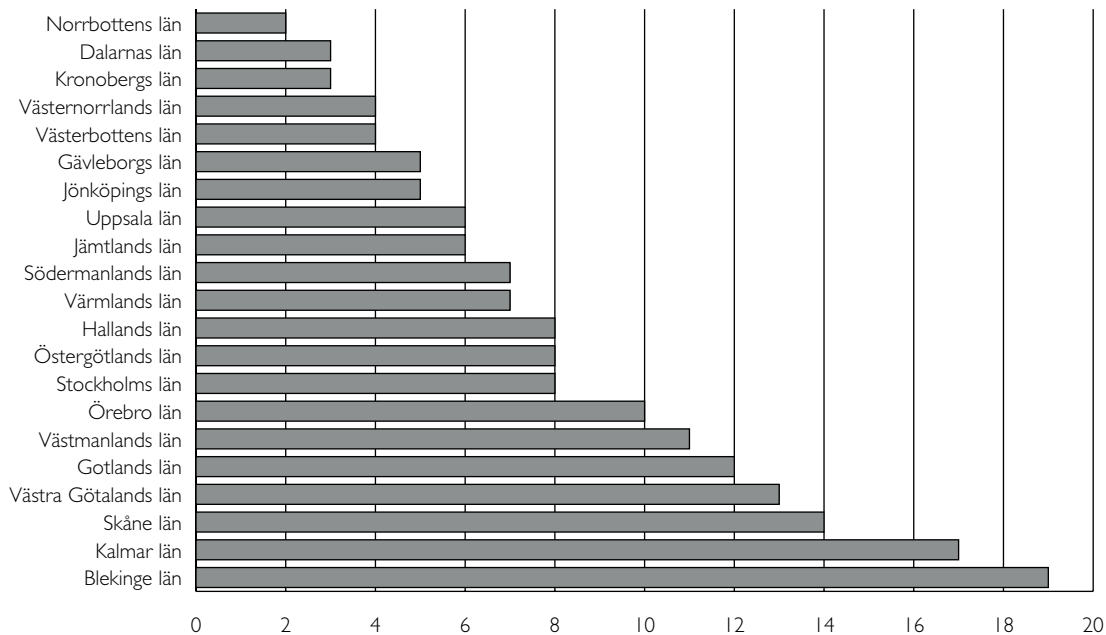

Diagram 1b

Hets mot folkgrupp per 100 000 invånare.

Främlingsfientliga brott

År 2000 anmäldes sammanlagt 2 896 brott som polisstatistiken karakteriserar som brott med främlingsfientliga och rasistiska inslag. I diagram 2a redovisas länsvis främlingsfientliga anmälda brott enligt Säpos statistik. Storstadslänen och Örebro redovisar det största antalet anmälda brott.

Tittar man på antal brott per 100 000 invånare i diagram 2b blir bilden delvis annorlunda. Då är det Örebro som redovisar flest antal brott, därefter följer Stockholm och Skåne. Det är intressant att Uppsala och Västmanland också redovisar ett större antal främlingsfientliga brott (mer än 25) än andra.

Diagram 2a

Antal främlingsfientliga brott år 2000.

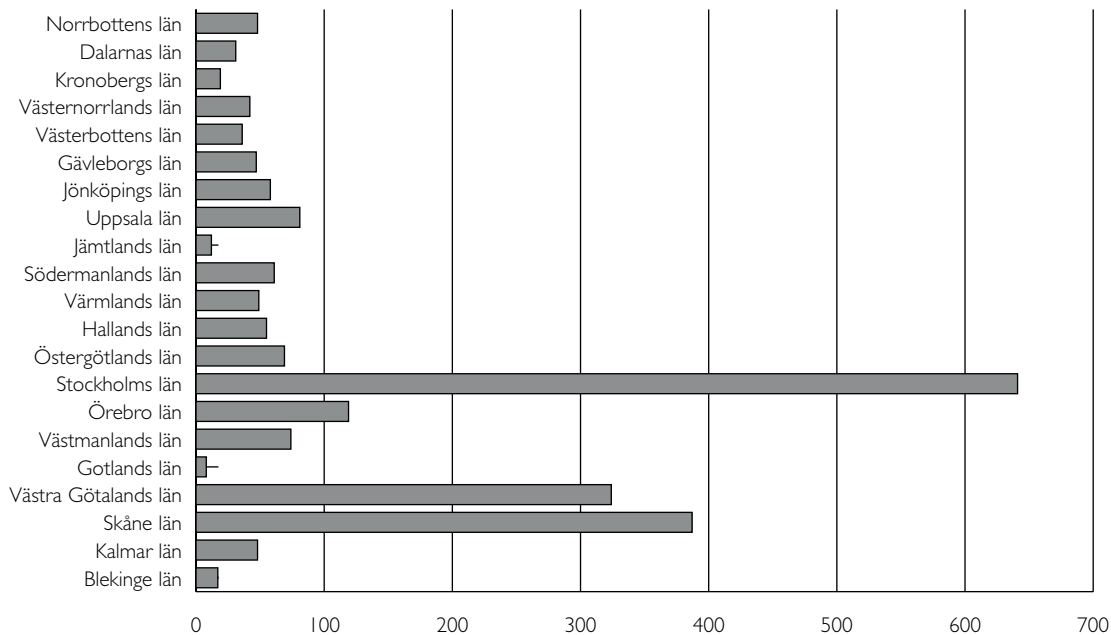
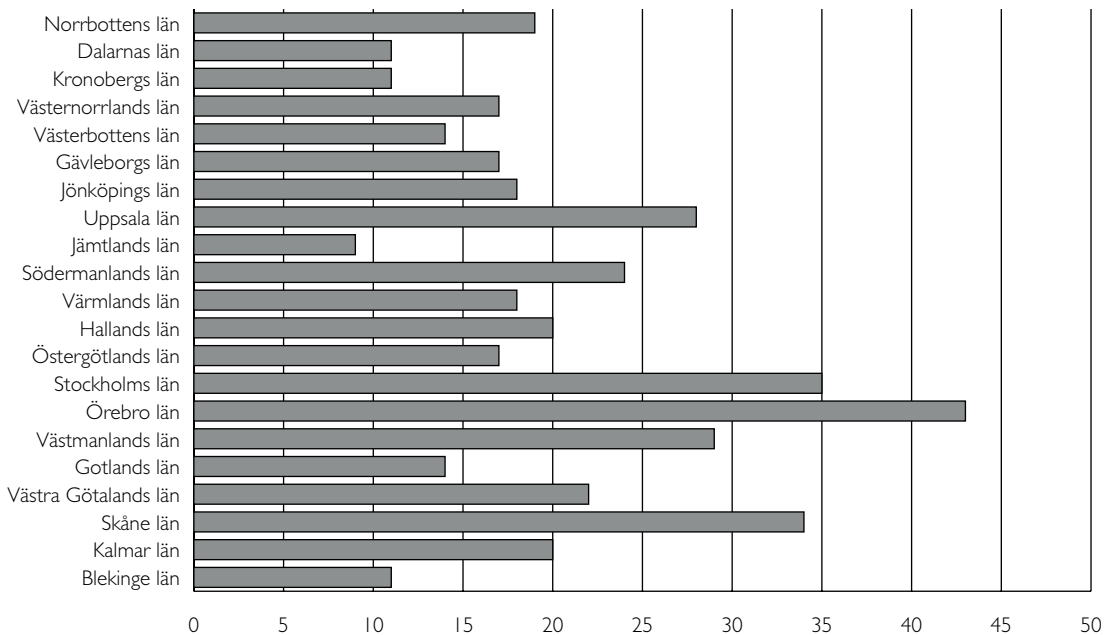

Diagram 2b

Främlingsfientliga brott per 100 000 invånare.

Rasideologiska brott

År 2000 anmäldes sammanlagt 2 092 rasideologiska biologiska brott enligt definitionen ovan. Diagram 3a redovisar antal rasideologiska brott (med koppling till s.k. vit makt-världen, enligt Säpos kartläggning). Här är det återigen storstadslänen samt Östergötland och Kalmar som rapporterar det största antalet brott (mer än 100).

En del förändringar inträffar när man tittar på antal brott per 100 000 invånare i diagram 3b. I det här fallet är det Kalmar som utmärker sig med störst antal anmälda brott, följt av Östergötland, Gotland och Blekinge som har registrerat med mer än 25 brott per 100 000 invånare.

Diagram 3a

Rasideologiska brott länsvis år 2000.

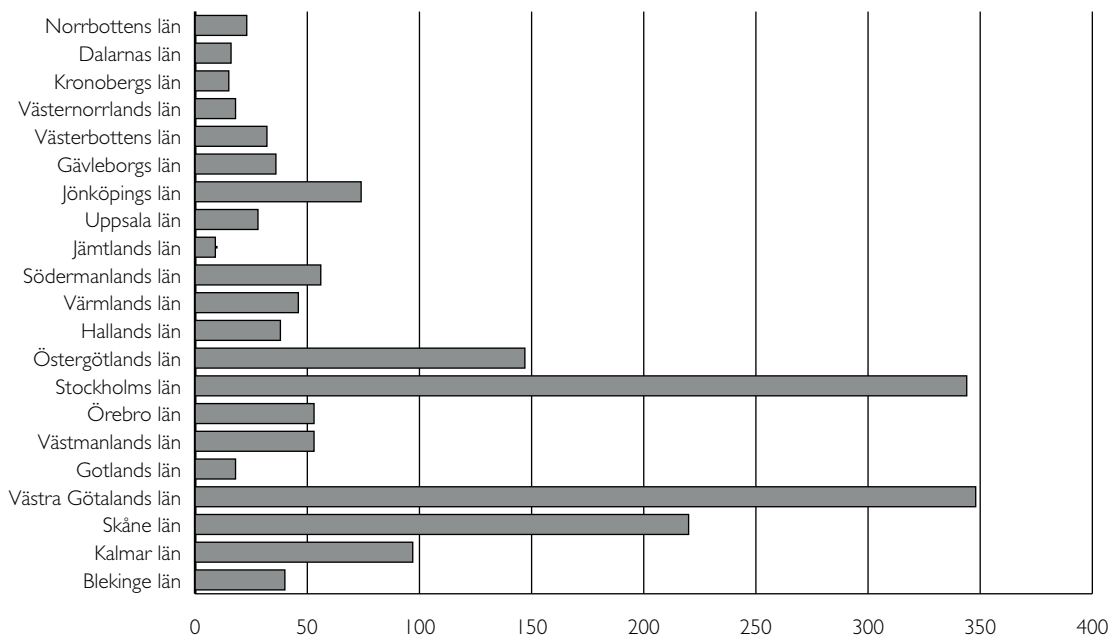
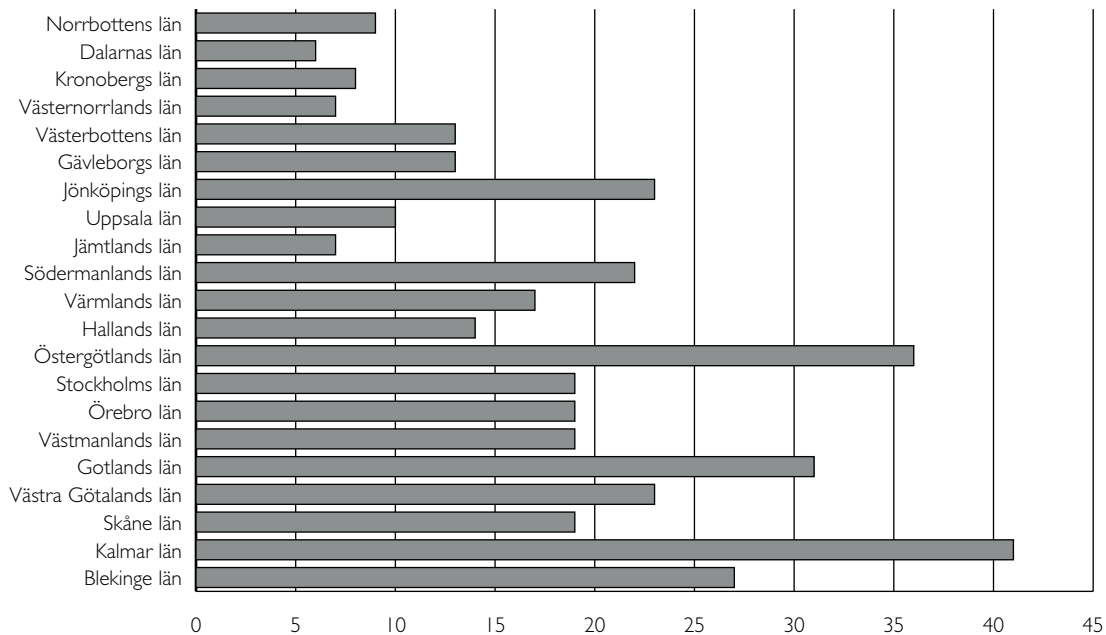

Diagram 3b

Rasideologiska brott länsvis per 100 000 invånare.

Anmäld diskriminering

År 2001 gjordes sammanlagt 563 anmälningar till DO, enligt aktuella uppgifter. Diagram 4a redovisar antalet DO anmälningar under 2001 som är tillgängliga på DO:s databas (se kommentar fotnot 3). Stockholms län redovisar det största antalet anmälningar (cirka 200), därefter kommer de två andra storstadslänen.

Om man granskar antalet DO anmälningar per 100 000 invånare redovisar Stockholm fortfarande flest anmälningar, följt av Uppsala och Skåne. Även i Värmland redovisas lite fler anmälningar än i de andra länen.

Diagram 4a

Anmäld diskriminering länsvis år 2000.

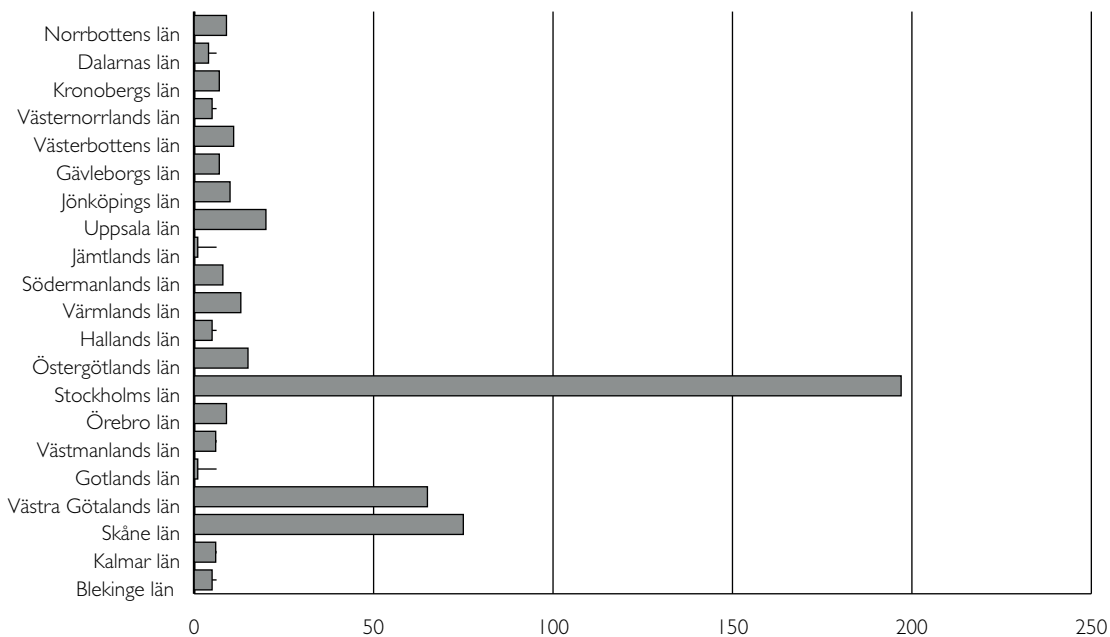
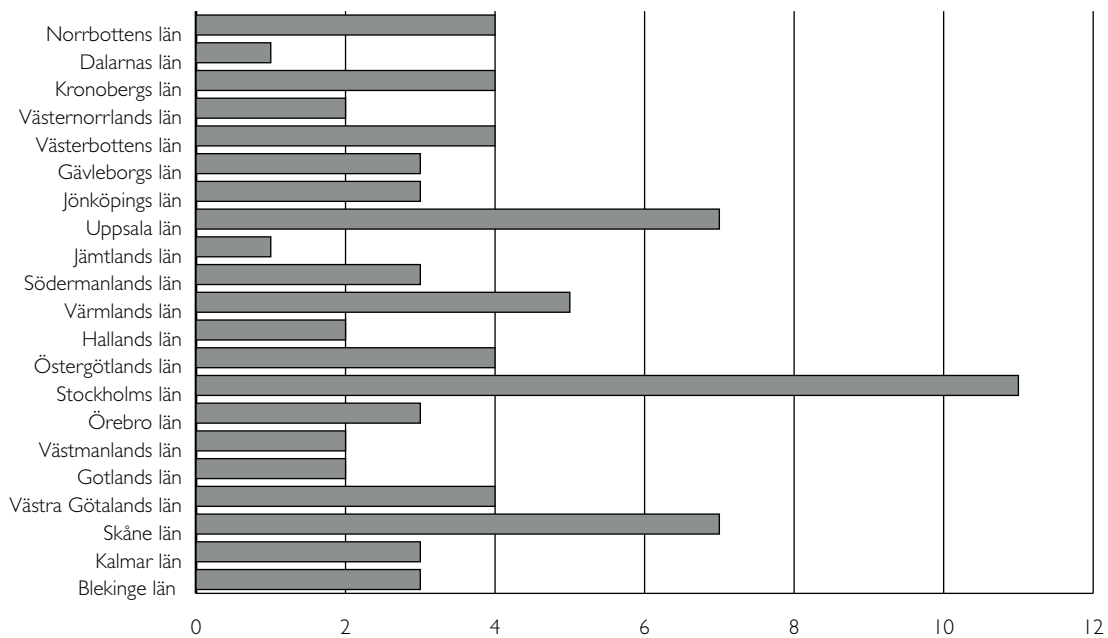

Diagram 4b

Anmäld diskriminering per 100 000 invånare.

Klusteranalys

En klusteranalys med länsvis data på de fyra analyserade statistiska uppgifterna (beräknade efter 100 000 invånare) grupperar länen efter en sorts »statistisk närhet«. Dvs. länen som står närmare varandra med hänsyn till variabelvärdena kommer att grupperas i samma kluster (eller grupper).

Denna analys (se bilaga 1) visar att det har bildats minst två grupper som det är meningsfullt att urskilja. I en grupp ingår Stockholm, Örebro, Skåne, Västmanland och Uppsala. Dessa län grupperas om man ser till statistisk närhet, dvs. de står närmare varandra när man tar hänsyn till de värden som länen har på alla fyra uppgifterna.

I en annan undergrupp återfinns Kalmar, Blekinge, Östergötland och Gotland, som redovisar lägre värden på variablerna.

I bilaga 1 redovisas klusterdiagram med indelningar

Grafisk brottsgeografisk spridning

Figur 1 visar hur länen står i relation till främlingsfientlig brottslighet och till hets mot folkgrupp. Figuren åskådliggör hur många brott och anmälningar ett län rapporterar per 100 000 invånare, och hur länet förhåller sig till övriga län.

Kalmar och Blekinge visar ett större antal brott vad gäller hets mot folkgrupp (ca 17–19),

men ett lägre antal anmälda brott vad gäller främlingsfientliga inslag (under 20 per 100 000 invånare).

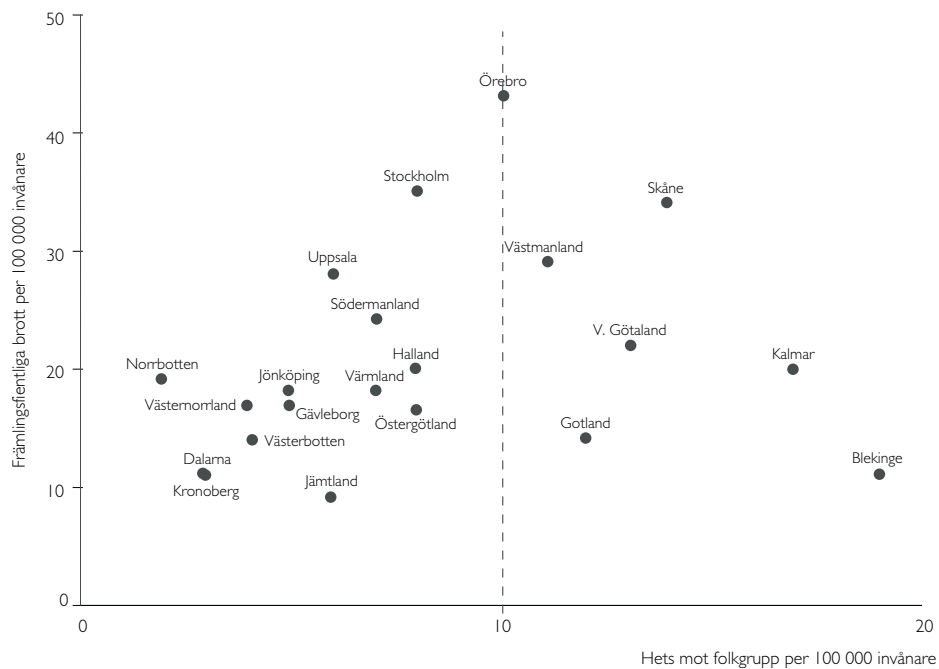
Skånes placering tyder på att länet har fler anmälda brott när det gäller båda uppgifterna. Skåne skiljer sig genom detta från Stockholm och Örebro, som visserligen har många brott med rasistiska inslag, med som redovisar ett lägre antal brott vad gäller hets mot folkgrupp (mindre än 10).

Värt att notera är att figuren visar att brotten som avser hets mot folkgrupp koncentreras till landets södra län. I Norrlandslänen anmäldes sammanlagt endast endast 16 fall per 100 000 invånare av hets mot folkgrupp, vilket kan jämföras med att Blekinge och Kalmar sammanlagt anmält 36 brott som rör hets mot folkgrupp.

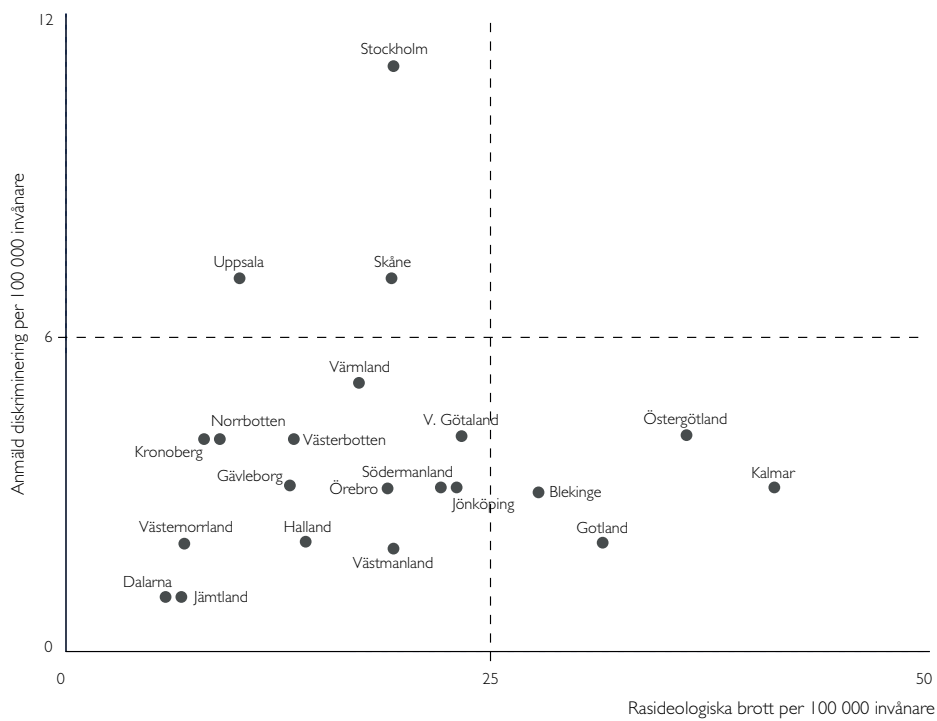
Figur 2 visar hur länen står i relation till varandra vad gäller anmäld diskriminering och rasideologisk brottslighet per 100 000 invånare. Figuren visar även det som framkom i tidigare diagram, nämligen att Stockholm rapporterar det största antalet DO-anmälningar, följt av Uppsala och Skåne. Samtidigt kan man se att dessa tre län redovisar ett lägre antal rasbiologiska brott.

Vad gäller rasideologisk brottslighet kopplad till vit makt-världen (beräknad per 100 000 invånare) är det tre län som redovisar ett högre antal brott: Kalmar, Östergötland, Blekinge och Gotland.

Figur 1
Hets mot folkgrupp

Figur 2
Rasideologiska brott och diskriminering

Två hypoteser testas

I detta avsnitt analyseras om det finns ett *statistiskt* samband mellan de fyra analyserade uppgifterna och antalet invandrare (= utrikesfödda) och arbetslöshet (= procent arbetslösa) i varje län. Det handlar om en enkel hypotesprövning med hjälp av korrelationskoefficienter som indikerar om ett samband finns eller ej, och om det är positivt eller negativt.

Det föreligger ett samband mellan ett (högt) antal anmälda brott och ett (högt) antal invandare .

Av tidigare rapporter vet man att låg konjunktur och hög arbetslöshet bidrar till att öka spänningar mellan grupperna på grund av bl a ökad konkurrens om olika reducerade resurser som t ex arbete. Av detta och andra skäl kan man här förvänta sig ett positivt samband, dvs. högre värden på den ena variabel motsvarar högre

Tabell I

Korrelation mellan arbetslöshetsnivå och anmälda brott efter 100 000 invånare (20 län).

Antal anmälningar som rör ...	Korrelation
Hets mot folkgrupp	-,25
Rasideologiska brott	-,46 *
Främlingsfientliga brott	,09
Anmäld diskriminering	-,14

* sig på 5%

värde på den andra. Exempelvis länen med ett högre antal anmälda brott vad gäller hets mot folkgrupp eller anmäld diskriminering redovisar också ett högre antal invandrare.

I detta fall: att länen som har ett högre andel invandrare rapporterar ett högre antal anmälda brott.

Resultatet av korrelationsanalysen (som inkluderar endast 20 län⁹) bekräftar att *det föreligger ett statistiskt samband och att det är signifikant och starkt* i alla fyra variabler. Dvs. att länen som har ett högre antal invandrare redovisar ett högre antal anmälningar i alla fyra indikatorerna.

Det föreligger ett samband mellan ett (högt) antal brott och (hög) arbetslöshet.

Ett högre andel invandrare i ett län ökar exponering och potential diskriminerande »utsatthet för människor med utländsk bakgrund«. Detta och andra skäl talar för att län med hög arbetslöshet redovisar ett högre antal anmälda brott och ett högre antal anmälda diskrimineringsfall, t.ex. att länen som redovisar ett högre antal främlingsfientliga brott också har högre arbetslöshet.

Korrelationsanalysen i tabell I visar att det inte förekommer ett statistiskt samband mellan hög arbetslöshet och ett högt antal anmälningar vad gäller främlingsfientliga brott. (Koefficienten ,09 är för låg och dessutom icke signifikant).

⁹ Stockholms län har exkluderats i denna analys därför att man vet att det berörda sambandet i detta län är mycket starkt, vilket kan ge en missvisande bild av sambandet för hela analysen.

Det finns däremot ett *negativt samband*¹⁰ mellan arbetslösheten i länen och rasideologiska brott. (Koefficienten -0.46 tyder på ett klart samband, som är statistiskt signifikant). Att sambandet är negativt innebär att län med hög arbetslöshet redovisar ett lägre antal anmälda brott.

Det finns samma typ av negativt samband vad gäller hets mot folkgrupp. Detta innebär att *län med högre arbetslöshet inte har flera anmälda*

brott vad gäller hets mot folkgrupp. Tvärtom. Sambandet är det motsatta – även om det är inte särskilt starkt. Dessutom är sambandet inte statistiskt signifikant.

Samma sak gäller för DO-anmälningar. Det blir inte fler anmälningar i länen med högre arbetslöshet. Sambandet är även där negativt, men dock svagt och ej signifikant.

¹⁰ Ett negativt samband innebär att högre värden på den ena variabel (t.ex. arbetslöshet) motsvarar av lägre värde på den andra (t.ex. främlingsfientliga brott).

»Tio-i-topp« lista

I detta avsnitt redovisas en rangordning av alla län efter antal anmälda brott och anmäld diskriminering. En övergripande rangordning där alla fyra datauppgifter inkluderas visar vilka län *sammantaget* rapporterar högre värden på de datauppgifter som analyseras här.

En statistisk beräkning av en länsvis rangordning som inkluderar alla tre typer av anmälda brott och anmäld diskriminering (per 100 000 invånare). Den genomförs med hjälp av RANK metoden som ingår i SPSS:s statistikpaket. Tillvägagångssättet, som kortfattat beskrivs nedan¹¹, går ut på att tilldela varje län ett antal poäng enligt den länsrangordning som tas fram för varje indikator. Det sammantagna antalet »rangordningspoäng« för de 10 högst placerade länen redovisas i Tabell 2. (En detaljerad redovisning av rangordningen för alla län i relation till alla de fyra datauppgifterna finns i Bilaga 2.)

Tabellen visar att Skåne län blir »etta« bland Sveriges län vad gäller att sammantaget redovisa högst placering vad gäller anmälda brott (hets mot folkgrupp, främlingsfientliga och rasideologiska brott) och anmäld diskriminering.

Som »tvåa« placerar sig Stockholms län i denna 4-variabelrangordning, följt av Västra Götalands län som blir »trea«, inte långt ifrån Kalmar.

Föga överraskande är att de tre storstadslänen

Tabell 2

Rangordningen av länen efter fyra datauppgifter.

LÄN	poäng
1 Skåne	70,0
2 Stockholm	66,5
3 Västra Götaland	64,5
4 Kalmar	64,0
5 Örebro	58,0
6 Östergötland	56,0
7 Blekinge	51,5
9 Södermanland	51,0
9 Uppsala	51,0
9 Västmanland	51,0

samlar det största antalet rangordningspoäng i denna jämförelse. Örebro och Östergötland är andra län som också är högt placerade i denna rangordning. Sedan följer Blekinge och 3 län som har samma antal poäng och delar på åttonde plats.

¹¹ Rangordningen görs av statistikprogrammet enligt följande procedur: med hjälp av särskild teknik i SPSS-programmet (RANK-metoden) rangordnas varje län enligt det värde de har på varje datauppgift. Rangordningen görs på så sätt att länet som har högsta värde på en datauppgift tilldelas högsta rangordningspoängen. Genom att summera varje läns rangordningar i alla fyra datauppgifter tas fram en total »rangordningspoäng« för varje län. Mot bakgrund av denna uppgift identifieras de 10 län som redovisas i tabell 2.

Slutkommentar

Avslutningsvis några sammanfattande ord om analysen och metodfrågan.

Denna arbetsrapport redovisar en *empirisk beskrivning* på länsnivå av specifikt datadefinerade aspekter kopplade till företeelserna rasism och etnisk diskriminering. Rapportens syfte är att sammanställa och i viss mån bearbeta vissa befintliga datauppgifter från officiella myndighetskällor.

Inom ramen för denna rapportsansats har det inte varit möjligt att ta upp möjliga *tolkningar och implikationer* av de redovisade beskrivningar, mot bakgrund av t.ex. bestämda teoretiska eller policymässiga utgångspunkter. I säkerhetspolisens rapporten hittar den intresserade en del tolkningar och analyser av brottsanmälningarna t ex i relation till tidigare statistik.

Vad gäller analysresultaten bekräftas i denna sammanställning bilden att det finns en mindre koncentration och en mindre spridning av rasistiska incidenter som leder till anmälningar i norra Sverige. Det är inte heller överraskande att en större koncentration av brott sker i storstadslänen. I flera fall är det också intressant att begrunda en länsvis jämförelse av anmälda brott per 100 000 invånare.

Vad gäller datauppgifterna har arbetet med rapporten tydliggjort flera problemställningar som har att göra med de tillgängliga datakällorna. I avsnitt 3 redovisas den myndighetsstatistik som används i denna sammanställning.

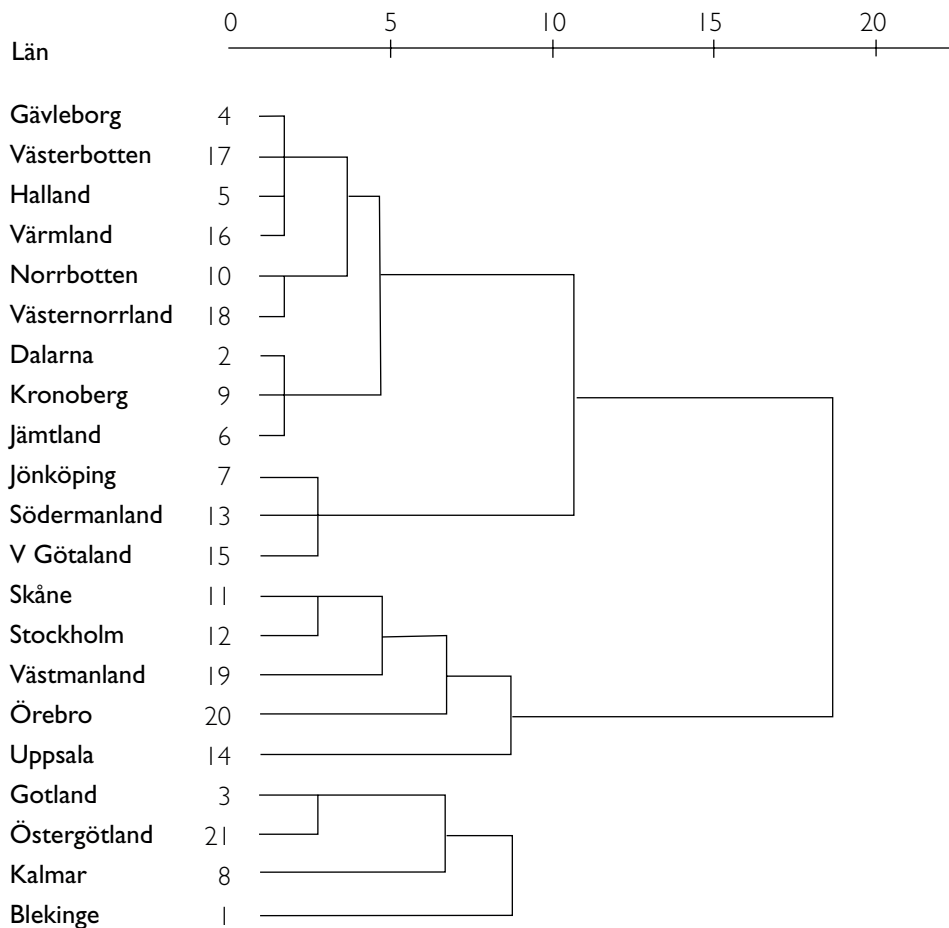
Ett generellt problem med denna typ av datauppgifter är det stora *mörkertalet* som finns inom det berörda statistikområdet. Risken för fel kodning bör också tas med i bedömningen. Detta gäller för både DO:s statistik om anmäld diskriminering och för Säpos statistik om anmälda brott av olika slag. Dessa begränsningar påverkar föreställningarna om statistikens omfattning och struktur. Det är dock viktigt att understryka att även med dessa brister är den producerade myndighetsstatistiken i båda fallen den mest tillförlitliga datakällan som är tillgänglig inom området.

Man kan hoppas på att flera insatser görs av de berörda statistiksansvariga myndigheter för att utveckla den primära datainsamlingen vad gäller kategoriseringar, definitionsansatser och redovisningen i syfte att öka kvalitet på värdefulla datakällor, som i framtiden kan bli ännu viktigare för gransknings- och uppföljningsarbetet.

Bilagor

Bilaga 1

Klusterdiagram som grupperar länen efter fyra datauppgifter.

Bilaga 2

Rangordningen av alla län efter fyra datauppgifter.

Län	rangordning rasbiologiska brott	rangordning främlingsf. brott	rangordning DO anmälan folkgrupp	rangordning hets mot
Blekinge	4	19	12,5	1
Dalarna	21	19	20,5	19,5
Gotland	3	16,5	17,5	5
Gävleborg	14,5	14	12,5	15,5
Halland	13	8,5	17,5	9
Jämtland	19,5	21	20,5	13,5
Jönköping	5,5	11,5	12,5	15,5
Kalmar	1	8,5	12,5	2
Kronoberg	18	19	7	19,5
Norrbottn	17	10	7	21
Skåne	9,5	3	2,5	3
Stockholm	9,5	2	1	9
Södermanland	7	6	12,5	11,5
Uppala	16	5	2,5	13,5
V Götaland	5,5	7	7	4
Värmland	12	11,5	4	11,5
Västerbotten	14,5	16,5	7	17,5
Västernorrland	19,5	14	17,5	17,5
Västmanland	9,5	4	17,5	6
Örebro	9,5	1	12,5	7
Östergötland	2	14	7	9